

© Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012. Această traducere a fost efectuată cu sprijinul Fondului fiduciar pentru drepturile omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Nu obligă Curtea. Pentru mai multe informații, a se vedea referințele cu privire la drepturile de autor de la sfârșitul prezentului document.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Notă informativă privind jurisprudența Curții nr. 116

Februarie 2009

Sergey Zolotoukhine c. Rusiei - 14939/03

Hotărâre din 10.2.2009 [MC]

Articolul 4 din Protocolul nr. 7

Dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori

Sanționare administrativă pentru „acte perturbative minore” urmată de intentarea urmăririi penale pentru „acte perturbative” privind aceleași fapte: *violare*

În fapt: În ianuarie 2002, reclamantul a fost reținut de poliție pentru că și-a adus prietenul într-un cartier militar fără autorizație. Potrivit raportului întocmit de poliție, reclamantul, care era în stare de ebrietate, a fost insolent, a utilizat termeni obsceni și a încercat să fugă. În aceeași zi, un tribunal de district l-a găsit vinovat pentru insultarea unui agent public și încălcarea ordinii publice, la scurt timp după sosirea acestuia la sectorul de poliție. Acesta i-a aplicat o pedeapsă de trei zile de detenție pentru „acte perturbative minore” în temeiul articolului 158 din Codul privind contravențiile administrative. În continuare, a fost deschisă o procedură penală împotriva reclamantului în legătură cu aceleași evenimente. Acesta a fost inculpat pentru „acte perturbative”, infracțiune prevăzută de articolul 213 din Codul penal, pentru că a insultat ofițeri de poliției și a încălcat ordinea publică din momentul sosirii sale la sectorul de poliție. În plus, acesta a fost inculpat pentru insultarea unui agent public, în temeiul articolului 319 din Codul penal, pentru injurie în adresa comandantului care a întocmit raportul privind contravenția administrativă și pentru amenințarea cu recurgere la violență împotriva unui agent public, în temeiul articolului 318 din Codul penal, pentru amenințare cu moartea în adresa comandantului în timpul transferului cu mașina la sectorul de poliție al raionului. În decembrie 2002, același tribunal al raionului l-a găsit vinovat pe reclamant de comiterea infracțiunilor prevăzute de articolele 318 și 319 din Codul penal, dar l-a achitat pentru infracțiunea prevăzută de articolul 213 din Codul penal, apreciind că vinovăția sa nu a fost probată conform criteriului de probă cerut.

În drept: În hotărârea emisă la 7 iunie 2007, camera a conclud, în unanimitate, că a avut loc încălcarea articolului 4 din Protocolul nr.7. Cauza a fost deferită

Marii Camere la cererea Guvernului. Asupra existenței unei „acuzății în materie penală” în sensul acestei prevederi, Marea Cameră, ca și camera, consideră că procedura inițial pornită împotriva reclamantului, deși calificată ca fiind administrativă în dreptul intern, trebuie să fie analizată ca procedură penală din cauza, în special, a naturii infracțiunii de „acte perturbative minore” și gravității pedepsei. Privind similitudinea infracțiunilor, Curtea a urmat în trecut abordări diferite, punând accentul uneori pe identitatea faptelor, independent de calificarea juridică a acestora, alteori pe calificarea juridică, stabilind ca principiu că aceleași fapte pot duce la infracțiuni distincte și uneori pe cercetarea elementelor esențiale comune celor două infracțiuni. Considerând că diversitatea acestor abordări este sursă a unei insecurități juridice incompatibilă cu dreptul fundamental garantat de articolul 4 din Protocolul nr.7, Curtea decide să precizeze sensul expresiei „aceleași infracțiune” în sensul Convenției. După ce a analizat domeniul de aplicare al dreptului de a nu fi judecat sau condamnat de două ori așa cum este prevăzut de alte instrumente internaționale, în special Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice adoptat de Națiunile Unite, Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și Convenția Americană a Drepturilor Omului, Curtea consideră că articolul 4 din Protocolul nr.7 trebuie să fie înțeles ca interzicând de a urmări sau judeca o persoană pentru o a doua infracțiune cu condiția că aceasta are la origine aceleași fapte identice sau fapte care sunt „în substanță” aceleași, care au constituit prima infracțiune. Această garanție se aplică atunci când o nouă urmărire este pornită și decizia anterioară de achitare sau de condamnare are autoritatea de lucru judecat. În speță, urmărirea intentată în temeiul articolelor 319 și 318 din Codul penal nu ridică niciun semn de întrebare sub aspectul articolului 4 din Protocolul nr.7 din cauza că acuzațiile privind comportamentul reclamantului manifestat față de comandant, au fost examinate pentru prima și unica dată în cadrul procedurii penale. Situația este diferită în ceea ce privește actele perturbative, pentru care reclamantul a fost mai întâi sancționat în cadrul unei proceduri administrative în temeiul articolului 158 din Codul privind contravențiile administrative și apoi, urmărit în temeiul articolului 213 din Codul penal. Curtea consideră că faptele care stau la baza celor două proceduri, administrativă și penală, intentate împotriva reclamantului, nu diferă între ele decât printr-un element, amenințarea de a recurge la violență împotriva unui ofițer de poliție și trebuie, prin urmare, să fie considerate ca fiind în substanță aceleași. Asupra punctului de a ști dacă a avut loc o repetare a urmăririi, Curtea consideră, ca și camera, că condamnarea la trei zile de detenție în cadrul procedurii „administrative” trebuie să se analizeze ca fiind o hotărâre definitivă. Aceasta subliniază, de asemenea, faptul că reclamantul a fost achitat în cadrul procedurii penale, nu modifică cu nimic afirmația potrivit căreia reclamantul a fost urmărit de două ori pentru aceeași infracțiune. Curtea subliniază că articolul 4 din Protocolul nr.7 prevede trei garanții și dispune că nicio persoană: i) nu poate fi urmărită, ii) judecată sau iii) pedepsită de două ori pentru aceleași fapte. Pe de altă parte, achitarea nu a retras reclamantului calitatea de victimă deoarece aceasta se bazează doar pe insuficiența mijloacelor de probă împotriva acestuia. Nimic nu indică că autoritățile ruse au recunoscut la un moment sau altul al procedurii că principiul *non bis in idem* a fost încălcat. În concluzie, Curtea consideră că urmărirea penală intentată împotriva reclamantului în temeiul articolului 213 paragraful 2 lit. b) din Codul penal, se referea la aceeași infracțiune pentru care reclamantul a fost deja condamnat printr-o hotărâre definitivă în baza articolului 158 din Codul privind contravențiile administrative.

Concluzie: violare (unanimitate).

Articolul 41 – 1 500 EUR pentru daune morale.

© **Consiliul Europei/Curtea Europeană a Drepturilor Omului, 2012**

Limbile oficiale ale Curții Europene a Drepturilor Omului sunt engleza și franceza. Această traducere a fost realizată cu sprijinul Fondului fiduciar pentru drepturile omului al Consiliului Europei (www.coe.int/humanrightstrustfund). Nu obligă Curtea, care, de altfel, nu își asumă răspunderea pentru calitatea acesteia. Traducerea poate fi descărcată din baza de date HUDOC a Curții Europene a Drepturilor Omului (<http://hudoc.echr.coe.int>) sau din oricare altă bază de date în care Curtea a făcut această traducere disponibilă. Poate fi reproducă în scop necomercial, cu condiția ca titlul cauzei să fie citat în întregime, împreună cu referirea la dreptul de autor menționat anterior la Fondul fiduciar pentru drepturile omului. Dacă intenționați să utilizați vreun fragment din această traducere în scop comercial, vă rugăm să contactați publishing@echr.coe.int.

© **Council of Europe/ European Court of Human Rights, 2012**

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has share it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© **Conseil de l'Europe/ Cour Européenne des Droits de l'Homme, 2012**

Les langues officielles de la Cour Européenne des Droits de l'Homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>) où de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.